

Một Nhịp Cầu Cho Tương Lai Việt Nam

Lời người viết: Bài viết dưới đây được gợi ý từ một trailer phim "NHỊP CẦU CHO TƯƠNG LAI" - The Bridge To The Future của [Chu Lynh - VIETNAM FILM CLUB](http://www.vietnamfilmclub.org). www.vietnamfilmclub.org. Người viết tự đặt câu hỏi: "Nhịp cầu ấy phải nối những ai với ai? Và phải được xây bằng vật liệu gì để có thể tồn tại lâu dài?" <https://youtu.be/COZOjgflf34> Và, các câu trả lời được chia sẻ dưới đây qua cảm nhận tích cực và sự "tưởng tượng" tường chừng như là một giấc mơ.

Có lẽ, nhịp cầu cho tương lai, tác giả làm phim nhắm về ba diễn dịch khác nhau:

- Thứ nhất, về người trong nước và ngoài nước cần đến với nhau không chỉ là hợp tác kinh tế hay chất xám, mà còn là khôi phục **lòng tin**.
- Thứ hai, về nhịp cầu quá khứ và tương lai: Không ai có quyền bắt một thế hệ mới mang mãi những vết thương và định kiến của lịch sử, nhưng cũng không thể xây chiếc cầu nối tương lai bằng cách phủ nhận ký ức.
- Thứ ba, về mối liên quan giữa nhà cầm quyền và những người Việt có suy nghĩ khác biệt. Đây có lẽ là cây cầu khó nhất. Một Việt Nam thực sự cởi mở phải có khả năng chấp nhận một người **yêu nước nhưng không nhất thiết phải suy nghĩ giống Đảng được**.

Và, thiết nghĩ, "Nhịp cầu cho tương lai" không nhất thiết phải bắt đầu bằng một lời kêu gọi sự hòa hợp suôn sẻ, sự kết hợp qua khẩu hiệu, mà phải bắt đầu bằng một hành động cụ thể tạo ra niềm tin từ những người đang quản lý quốc gia.

Chẳng hạn, nếu Việt Nam thật sự muốn thu hút trí thức Việt Nam ở nước ngoài, thay vì nói rất nhiều về "đại đoàn kết", có thể bắt đầu bằng việc mời **những người có chuyên môn được tự do trình bày quan điểm, không đòi hỏi họ phải thay đổi lập trường chính trị, đánh giá họ bằng năng lực và đóng góp**, chứ không bằng quá khứ hay nhãn hiệu chính trị, cho phép những ý kiến trái chiều được tồn tại trong khuôn khổ pháp luật, và quan trọng nhất: **lời nói phải đi trước bằng hành động cụ thể**.

Nếu làm được như vậy, NQ 23 sẽ không còn chỉ là một văn bản chính sách. Nó có thể trở thành **một viên gạch đầu tiên của cây cầu** ấy. Còn Nghị quyết 25, có thể đặt ra một câu hỏi lớn hơn là Đảng Cộng sản **Việt Nam có đang tìm một phương thức mới để**

đối thoại với xã hội, với trí thức và với những người Việt Nam có cách nhìn khác mình hay không?

Và nếu đi xa hơn nữa, “**Một Nhịp Cầu Cho Tương Lai Việt Nam**” không phải là cây cầu để một bên bước sang phía bên kia. Mà là cây cầu để cả hai bên cùng bước lên, gặp nhau ở giữa, và cùng nhìn về phía trước với cùng một niềm tin chân thực, và chuẩn bị tương lai cho thế hệ trẻ ngày mai??? Đàng có thấy được điều này hay không?

1- Cây cầu không phải là sự đầu hàng của một phía

Nếu “hòa hợp” được hiểu là người Việt hải ngoại phải **trở về và chấp nhận... phía Nhà nước**, thì đó không phải là một cây cầu đúng nghĩa. Nó chỉ là một con đường một chiều. Ngược lại, nếu muốn Nhà nước phải **từ bỏ toàn bộ lập trường của mình để bước sang phía cộng đồng hải ngoại**, điều đó cũng không thực tế.

Một cây cầu đúng nghĩa phải có **hai đầu**, một bên có lịch sử, kinh nghiệm đau thương và những điều họ tin tưởng, và một bên cũng có lịch sử, ký ức và những điều họ tin tưởng. Không ai thấy cần thiết phải xóa quá khứ của mình trước khi bước lên cầu. Điều cần thiết là **tôi giữ ký ức của tôi, anh giữ ký ức của anh, nhưng chúng ta không để những ký ức ấy quyết định số phận của các thế hệ sau.**

2- Gặp nhau ở giữa không phải là tìm một sự đồng ý tuyệt đối

Theo quan điểm của một quốc gia trưởng thành trong thế giới toàn cầu hóa, một xã hội thực sự trưởng thành không cần mọi người dân trong và ngoài nước, cũng như nhà cầm quyền, phải có suy nghĩ giống nhau. Họ chỉ cần đồng ý với nhau về một số điều căn bản như:

- Việt Nam là quê hương chung của người Việt.
- Tương lai của Việt Nam thuộc về thế hệ trẻ.
- Người Việt ở trong nước và ngoài nước đều có thể đóng góp.
- **Khác biệt về chính kiến không đồng nghĩa với phản bội quê hương.**
- Yêu nước không nhất thiết phải có một hình thức duy nhất, nếu khác sẽ bị kết án phản động.

Nếu đạt được những điểm chung ấy, chúng ta có thể bất đồng về rất nhiều vấn đề khác mà **vẫn cùng đứng trên một cây cầu.**

Phía trong nước cần thay đổi cách nhìn về người Việt hải ngoại, từ chỗ xem họ qua lăng kính chính trị và lịch sử, sang nhìn họ như một nguồn lực trí tuệ, kinh nghiệm và tình cảm đối với quê hương. Và, **phía hải ngoại** cũng cần một sự thay đổi tương ứng, không nên nhìn mọi động thái từ Việt Nam đều bằng sự nghi ngờ của quá khứ, mặc dù sau 51 năm, CSBV chưa cho thấy một chỉ dấu nào chứng minh họ thành tâm trong việc gắn kết với người Việt hải ngoại.

Cây cầu chỉ xuất hiện khi cả hai cùng đặt viên đá đầu tiên: Bởi vì “**ở giữa**” không phải là vùng đất của một phe nào hết. Nó có thể trở thành **không gian chung của mọi người Việt**. Ở đó, một nhà khoa học Việt Nam ở Hoa Kỳ có thể hợp tác với một nhà khoa học trong nước mà không cần hỏi nhau trước: “Anh đứng về phía nào?” Một doanh nhân hải ngoại có thể đầu tư vào Việt Nam mà không bị nhìn trước tiên bằng con mắt nghi ngờ chính trị. Ở đó, một trí thức có thể góp ý về chính sách giáo dục hay phát triển, hoặc môi trường v.v... mà không bị mặc nhiên xem là chống đối chế độ. Một người trong nước có thể nói điều mình nghĩ mà không phải sợ rằng một ý kiến khác biệt sẽ biến mình thành... đối tượng phản động.

Nếu một ngày nào đó, tưởng tượng hay giấc mơ của người Việt trở thành sự thật, những điều trên trở thành bình thường, thì **cây cầu sẽ thực sự được xây**.

3- Nhưng cây cầu muốn tồn tại phải được xây bằng niềm tin

Đây mới là một loại nguyên vật liệu quan trọng và quý nhất. Đây không phải là khoa học kỹ thuật, không phải là tài chánh, cũng không phải là những nghị quyết hay một khẩu hiệu “hoành tráng”. Mà đây chính là lòng tin, một lòng tin không thể được nói lên bằng lời nói, mà phải được **tích lũy bằng những hành động nhỏ, cụ thể, liên tục và có thể kiểm chứng**. Đều rồi, từ đó, một trí thức hải ngoại trở về làm việc mà không phải lo lắng về quá khứ của mình, không phải phòng lo sợ bị chuyên chính vô sản bóp nát.

Đó có thể là một nhịp cầu rất lớn. Và một khi những viên gạch ấy được đặt đủ lâu, **niềm tin sẽ tự hình thành**.

4- Cây cầu không phải dành cho thế hệ chúng ta

Những người thuộc thế hệ trước đã mang theo những vết thương của chiến tranh, chia ly, mất mát và những khác biệt chính kiến rất sâu sắc. Những vết thương ấy không thể biến mất chỉ bằng nhiều nghị quyết. Nhưng **thế hệ trẻ không nhất thiết phải thừa hưởng nguyên vẹn những vết thương ấy**. Một người trẻ Việt Nam hôm nay có thể nhìn một người Việt ở Mỹ, Canada, Úc hay Pháp không phải như “người phía bên kia”, mà đơn giản là **một người Việt Nam đang sống xa quê hương**.

Những người thuộc thế hệ chúng ta đã đi qua một thời kỳ quá nhiều biến động. Chúng ta có quyền nhớ, có quyền đau, có quyền giữ những ký ức riêng của mình. Nhưng chúng ta cũng có một trách nhiệm là đừng trao nguyên vẹn những chia rẽ, hận thù, phân ly ấy ... cho thế hệ sau, nhưng chỉ chuyển tải cho các em biết được một giai đoạn lịch sử đau buồn của dân tộc. Đều rồi, từ đó, các em quyết định tương lai dân tộc trước tiến trình toàn cầu hóa như thế nào.

Một ngày nào đó, thế hệ trẻ Việt Nam sẽ hỏi, **sau tất cả những chia rẽ, phân ly ấy, cha ông đã làm gì để chúng ta được sống khác đi?** Nếu đạt được sự thay đổi ấy, thì cây cầu đã hoàn thành sứ mạng quan trọng nhất của nó, vì đã chuyển tên qua người chủ mới: Tuổi trẻ Việt Nam.

5- Gửi đến những người trẻ Việt Nam

Các bạn trẻ của tôi ơi!

Các bạn không có lỗi vì những gì thế hệ trước đã làm. Các bạn cũng không có bổn phận và trách nhiệm phải mang mãi những hận thù mà không do mình tạo ra. Các bạn hãy học lịch sử để biết rõ quá khứ của dân tộc, biết tôn trọng những người đã hy sinh.

Nhưng các bạn hãy tự mình lựa chọn tương lai.

Nếu cha ông đã từng dựng lên những bức tường ngăn cách, **các bạn có thể là thế hệ xây cầu.** Nếu cha ông đã từng đứng ở hai đầu cầu, các bạn có thể là thế hệ bước qua. Và nếu một ngày nào đó, một người trẻ Việt Nam ở Hà Nội gặp một người trẻ Việt Nam từ California, Melbourne, Paris hay Toronto, họ không còn hỏi nhau câu hỏi: **“Bạn thuộc phía nào?”** mà họ chỉ hỏi: **“Bạn có muốn cùng tôi làm điều gì đó tốt đẹp cho Việt Nam không?”** thì tôi tin rằng một chương mới của dân tộc đã bắt đầu mở ra. Tất cả tuy thuộc vào các bạn.

Cùng các bạn!

Sau cùng, một nhịp cầu chỉ có ý nghĩa khi hai đầu cầu cùng tồn tại và cùng hướng về một điểm đến, trong đó, một đầu là **Quê Hương**, và một đầu là **Đồng Bào**. Hai đầu cầu ấy được nối lại bằng **Lòng Tin**. Và bên dưới cây cầu là dòng chảy của lịch sử, nhìn lên cây cầu là những con người của hiện tại. Và sau cùng, **phía trước là tương lai của những thế hệ chưa sinh ra.**

Vì vậy, chúng ta không cần một cây cầu để một bên này bước sang phía bên kia, mà chúng ta cần một cây cầu để hai bên cùng bước lên.

- **Quê hương này đủ rộng cho mọi người Việt.**
- **Lịch sử đủ dài để chúng ta hiểu nhau.**
- **Và tương lai đủ lớn để chúng ta cùng xây dựng.**

Với những con sông Việt, từ miền Bắc có Sông Hồng, Trung có Sông La, Sông Đà; Nam có Sông Sài Gòn, Sông Tiền, Sông Hậu; và cuối cùng **Sông Hương** như một dòng sông đưa tất cả về với chiều sâu văn hóa và tâm hồn dân tộc Việt. Bảy con sông ngày hôm nay, không còn là bảy địa danh, mà chúng đã thành **bảy nhịp của một dòng chảy dân tộc**:

**Sông Hồng — Cội Nguồn
Sông La — Tình Quê**

Sông Đà — Khí Phách
Sông Sài Gòn — Hội Nhập
Sông Tiền — Sinh Thành
Sông Hậu — Nghĩa Tình
Sông Hương — Tâm Hồn Việt

Rồi gút lại bằng một câu **bảy dòng sông, bảy sắc thái, nhưng chỉ một dòng chảy, đó là dòng chảy Việt Nam.**

Từ Sông Hồng đến Sông Hương, từ Cội Nguồn đến Tâm Hồn Việt, những dòng sông có thể khác nhau về địa lý, nhưng chưa bao giờ khác nhau về dòng chảy. Cũng như người Việt, dù ở Bắc hay Nam, trong nước hay hải ngoại, có thể khác nhau về nơi sống, ký ức và suy nghĩ, nhưng vẫn cùng chảy trong một dòng sông lớn, chính là dòng sông Việt Nam.

Đây có thể là hình tượng xuyên suốt rất đẹp cho “Một Nhịp Cầu Cho Tương Lai Việt Nam” mà tác giả Chu Lynch đã và đang...vẽ ra...

6- Giác mơ tương lai

Một Nhịp Cầu Cho Tương Lai Việt Nam không phải là cây cầu để một bên này bước sang phía bên kia, cũng không phải để bên này kéo bên kia về phía mình. Đó là cây cầu để cả hai cùng bước lên, mang theo những ký ức, niềm tin và khác biệt của mình, rồi gặp nhau ở một điểm chung là tương lai của Việt Nam.

Ở đó, không ai phải từ bỏ mình để trở thành người của phía bên kia. Chỉ cần cùng chấp nhận rằng quê hương này đủ rộng cho những người Việt khác nhau, và **tương lai của dân tộc quan trọng hơn những chia rẽ của quá khứ.**

Và khi cả hai phía **cùng nhìn về phía trước**, cây cầu ấy không còn là cây cầu nối hai bờ nữa, nó trở thành con đường dẫn đến một Việt Nam mới.

Thiết nghĩ, một Việt Nam mới ở đây có nghĩa là một Việt Nam có khả năng sống chung với sự khác biệt, biết sử dụng trí tuệ của toàn dân tộc và không để quá khứ tiếp tục làm con tin cho tương lai.

Mai Thanh Truyết
Giấc mơ Việt Nam
Mùa Vu Lan – Tháng 9 - 2026

